

Katalikai turi suprasti, kad jų
tikėjimo ir pasididžiavimo dėl katali-
kų spaudos susitvirtinimo bus ma-
lomasis Dievas ir pašal. Baity-
čiai, ir žmonės nusidengiant,
negu pirkimas baityčių indų ir
net negu baityčių apšvietimas. Pa-
kol to nesupras visi katalikai, mes
negalime tikėtis sulaukti spaudos
kuri atstotų Katalikų Baityčios
rimtybę ir pajėgumą. Žmonų
vadai, pirmiausia gi kunigai, tu-
ri skaityti tai savo didžiausiu at-
dairu.
Vyskupas Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių
Rymo Katalikų Šventosios
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
— BUNA —
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR
SUBATOMIS.
Metams...
Užrašyti metams...
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 650.

VOL. VIII, No. 31.

KETVERGAIS, KOVO 15 D., 1923.

Kaina 4 centai.

LIETUVOS SEIMAS PALEISTAS

Nauji rinkimai gegužio 12-13

PERMAINOS LIETUVOJ

Šale dedame oficiali pranešimą
apie Lietuvos naujo ministerių ka-
bineto atstatydinimą. Tėio ka-
bineto sudarymo buvo laukiama.
Bet amerikiečiai pirmiau gavo ži-
nią apie to naujo ministerių ka-
bineto griuvimą, negu jo susita-
rymą. Vieną žodžiu dabar aiški,
kad ministerių naujas kabinetas
buvo sudarytas ir Seime skaitytas
jo veikimo programa. Kriščiū-
niškieji atstovai balsavo už dekle-
raciją, — gi opozicija prieš ir balsų
buvo lygiai abejose pusėse. Prie-
tikių sąlygų kabinetas negali
veikti ir rezignavo.

Visi matėme, jog dabartinė sei-
mo sudėtis tokia, kad seimo dar-
bas negalėjo eiti. Ir nėjo. Sei-
mas dirbo lygiai taip kaip kad ly-
deka, gulbė ir vėžys vežimą vežė.
Tai tokius vežikus Lietuvos pre-
zidentas Stulginskis ir paleido.
Žinia apie tai atėjo Federacijos
sektoriui. „Darbininkai“ iš
Federacijos sekretoriato atėjo ši-
toks pranešimas:

Mums telegrafuoja: Haudin-
kų, žydų, lenkų, socialdemokra-
tų, bolševikų blokas nugriovė vy-
riausybę. Prezidentas paleido
seimą. Nauji rinkimai gegužio
12 ir 13 dienomis.

Naujuosiuose rinkimuose reiki-
tėms dalyvaus ir Klaipėdos
Krašto lietuviai ir siųs savo dele-
gatus seimui.

NAUJAS KABINETO KRIZIS.

Klaipėda, Kovo 10, (Elta).
Ministeriui Pirmininkui
Galvanavskui perskaitytus
Seime naujo Kabineto de-
klaracija prieš balsavo 38
(komunistai, socialdemo-
kraičiai, socialistai-liudininkai,
valstiečiai ir žydai),
už tebesavo taipgi 38. Ka-
dangi balsai pasidalino ly-
giai pusiau, todėl iškyla
Kabineto krizis. Priežastis
— išimtinai vidaus pobū-
džio. Dabartinė užsienio po-
litika užgriama visų Seimo
paftijų. (L. I. B.)

KLAIPĖDOS SĄLYGAS REIKALAUJA PRIIM- TI BE REZERVŲ.

Kaunas, Kovo 10, (Elta).
Ambasadoriai pareikalavo,
kad iki kovo 11 d. Klaipėdos
sąlygos būtų priimtos be re-
zervų. (L. I. B.)

PALEIDO PARLA- MENTĄ.

Sofija. — Bulgarijos pre-
mieras Stambuliski paleido
parlamentą ir paskelbė nau-
jus rinkimus. Paleido delto,
kad partijos atstovai ginčius
vedė dėl žemės reformos ir
negalėjo priėmti prie to klau-
simo išrinkimo.

DARBININKŲ REIKALAI.

BEDARBIŲ APDRAUDA

Madison, Wis. — Antrų
kartu legislatoron įnešta su-
manymas apdrausti darbi-
ninkus nuo nedarbo. Pagal
šį sumanymą darbdavys pa-
leidžias darbininką be prie-
žasties turėję mokėti jam
\$1 dienoj per 13 savaičių.

VEL SUSIRGO.

Maskva. — Leninio daktar-
ai paskelbė, jog Lenin iš-
naujo susirgo. Gavo apo-
pleksiją. Negali vartoti de-
šinėsios rankos ir kojos.
Buvo netekęs ir kalbos, bet
kalbą atgavo.

NEIMA ANGLIŲ.

London. — Holandija at-
sisakė imti iš Ruhr'o krašto
anglių delto, kad nesutiko
mokėti maito francūzams.

NAUJOS VĖRSMĖS ŽIBALO.

London. — Rusijos sovie-
tų valdžia giriasi, kad Sibi-
re ant Kamčatkos pusiasau-
sio rasta naujos žibalo vers-
mės.

DIDELI UŽSAKYMAI.

London. — Finlandijos val-
džia ketina užsakyti savo ge-
ležinkeliams 1,000 prekinį
vagonų, 50 pasažierių va-
gonų ir 35 lokomotyvų kas-
met per tris metus. Tas at-
seitų \$2,358,750.

DIDIS TORNADO.

Portsmouth, O. — Ohio,
Kentucky ir Tennessee val-
stijose siautė didelis tornado.
Keltas dešėčių žmonių žu-
vo.

APIE KARO ATŠINAU- JINIMĄ.

Hanover. — Fieldmarša-
las Hindenburg sakydams
praktiškai Veteranų Lygai,
pareiškė, kad Francijos raz-
bajai pagrobtojo. Vokietijo-
je gali Vokietiją priversti
atmaujinti karą prieš fran-
cūzus.

GINČAI DEL RUHR'O KRAŠTO.

London. — Anglijos par-
lamente buvo smarki ginčų
del francūzų buvimo Ruhr'o
krašte. Darbo Partija ir Li-
beralų partijos atstovai pei-
kė valdžią už nieko nedary-
mą tame klausime.

SUMAZINO IŠLAIDAS.

London. — Anglijos val-
džia iš pradžios numatė iš-
laidų armijai 1923—4 me-
tais £62,300,000, o dabar tą
sumą sumažino iki £52,000,
000.

S VAL DARBO BILIUS PRIIMTAS.

Madison, Wis. — Wisconsin
atstovų butas šiandie 47
balsais prieš 30 galutinai už-
gyrė Tuckerio 8 val. darbo
dėdies bilij. — Bilijus tapo
pravestas socialistų ir dar-
bininkų pastangomis.

500 MAINIERIŲ STREIKUOJA.

Hazleton, Pa. — 500 ang-
liakasių, dirbusių Lehigh
Valley Coal Co. Spring
Mountain kasykloje ties
Jeaneville sustreikavo.
Streikas tapo paskelbtas del
ginčų su kompanija apie se-
nimo teises.

PRASIDĖS KOMUNISTŲ BYLA.

St. Joseph, Mich. — Mi-
chigano miškuose suimtoms
komunistų grupės bylos na-
grinėjimas prasidėjo perei-
ta pirmadienį. Teisiamieji
reikalauja permaityti teisė-
ją. Teisėjas Whit, kurio ži-
nioj dabar ta byla yra, svar-
stės tą reikalavimą pirmadie-
nį.

LENKIJOS DELEGATŲ MASKVOJ.

Maskva. — Lenkijos dele-
gatai konferencijai, kurioje
bandys patiekti prekybine
sutartį tarp Rusijos ir Len-
kijos, jau atvyko į Maskvą.
Tikimasi, kad derybos pra-
sidės tuoj.

NUSIZUDE LIETUVĖ.

Providence, R. I. — Kovo
5 d. Antanas Sutkaitis parė-
jės namo iš darbo rado savo
pačią su gazo paipa burno-
je. Ji besanti išputusi ir ne-
gyva. Mat ji nusinuodijo.
Viena jos dukterė yra ištekė-
jusi, ir sūnus jau suaugęs.
Visa šeima „laisvų“ pa-
žiūrų ir „laisvų“ gyvenimo.
— Čia vienas vyras pametęs
savo moterį suėjo su moteri-
mi, kuri buvo pametusi sa-
vo vyrą. Juodi suėjo poron
ir gyveno. Susilaukė vaiko,
jo nekrikštijo. Tas vaikas
mirė pereiną savaitę.

KOVA NEDORIEJMS RAŠTAMS.

New York. — Astor vieš-
buty įvyko susirinkimas, kur
padaryta pradžia kovai su
nemoralėmis čia ir visoje
valstybėje knygomis ir kitu-
kais raštais. Tų raštų lei-
dėjai daro didelių pinigų
tvirkindami skaitantį kny-
gų jaunimą.

Susirinkimą sušaukė vy-
riausiojo New Yorko valsty-
bės teismo teisėjas Ford.
Susirinkime buvo reprezen-
tuojamas vietos Arkivysku-
pas, Fordhamo universite-
tas, New Yorko Katalikų
Klubas, Kolumbo Vyčiai ir
kitos piliečių organizacijos.
Teisėjas Ford, kurs vedė
susirinkimą, pranešė, kad
valstybei reikalingi atatin-
kami įstatymai, kurie draus-
tų platinti nemorales kny-
gas ir kitokius tos rūšies raš-
tus.

Nufarta distrikto proku-
rorui rekomenduoti, kokių
būdų šandie gyvuojančius
tos rūšies įstatymus sustip-
rinti, idant nemoralų kny-
gų ir raštų leidėjus pasiekti
atatinama bausmė.

Kova prieš nemorales
knygas ir raštus pakelta,
kuomet teisėjo Ford jaunai
dukteriai vienas knygų
krautuvis savininkas, kur ji
visuomet pirkdavo knygas,
įdavo keletą naujų pasiro-
dusių knygų. Vienoje jų
rasta tokių blaurių dalykų,
kad to negalima piktoti
spandoje. Duktė tai parodė
motinai, gi ši įterpė — tel-
sėj.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

Plokščių valstiaus Tary-
ba nutarė imtis griežtų prie-
monių kovai prieš nepraš-
tų svečių lankymąsi i vestu-
ves ir ten darymą riausių.
Tokie bus baudžiami pinigų
ne bausmė iki 30 litų.

Pilnas Naujasai Testa-
mentas Lietuvoj jau išleis-
tas. Spausdintas Berline ir
puikiai darbas atliktas. Pus-
lapy — tūris — XEX — ir 620.
 („Darbininkas“ išsirašė ir
už mėnesio laiko bus galima
gauti).

Lietuvos Nepriklausomybės Penkių Metų Sukaktuvį Šventę Kaune.

Visi lietuviai su didžiausiu
džiaugsmu sutiko savo
motinos Lietuvos penkių
metų sukaktuvės nuo dienos
paskelbimo jos nepriklausom-
ybės. Su dideliu entuziaz-
mu rengėsi ir sutiko tą iškil-
mingą šventę Kauno gyven-
tojai. Jau iš vakaro 15-tos
dienos vasario prasiidėjo
puošimas Kauno valdiškų ir
civilijų istaigų ir privačių na-
mų. Lietuvos vėliavomis,
herbais ir spalvuotomis ug-
nimis. Iš valdiškų istaigų ga-
lima pastebėti buvo puikiau-
siai pasipuošę: Kauno Rotu-
šės bokštas ir Kauno Ko-
mendantūra. Iš civilijų istai-
gų buvo puikliausiai pasi-
puošęs Lietuvos Ūkio Ban-
kas. 16 Vasario ryte prasi-
dėjo iškilmingas programos.
Kaip 10 valandų ryte Kau-
no Bazilikoje buvo laikomos
iškilmingos pamaldos, ku-
riose dalyvavo Jo Ekselen-
cija Žemaičių Vyskupas Ka-
revičius. Ant pamaldų at-
vyko: Valstybės prezidentas
Aleksandras Stulginskis, vi-
si Lietuvos Ministeriai ir vi-
si svetinių valstybių atsto-
vai, kurių tarpe buvo ir A-
merikos konsulas Mr. Ed-
ward. Po pamaldų iš Bazi-
likos įvairios organizacijos
su vėliavomis ir risoliais o-
balsio parašais, iškilmingai
keliavo ant Žaliojo Kalno,
kur jau laukė keli puikai
Lietuvos kariuomenės ir
daugybė kitų organizacijų.
Ten nuvyko ir visi svetinių
valstybių atstovai. Kariuo-
menė ir organizacijos buvo

pavyzdinčiai sugrupuoti
link aikštės. Pagaliaus at-
ko ir valstybės Prezidentas
sveikindamas kariuomenę
važiav aplink aikštę, ir
tarpu kariškas orchesterio
griežė Lietuvos himną.

Lietuvos artilerija salūta-
iš kanuolių. Padangėje le-
kiojo penkiolika orlaivų.
Apvažiavęs aplink
valstybės Prezidentui
kino minią. Pasibaigus
liai programos ant Žaliojo
Kalno, įvairios organizaci-
jos susigrupavusiosėjo ži-
nyn prie Karo Muzejau.

Visas vėliavas ir kitus po-
puošimo ženklus sunėšė pr-
paminklo žuvusiems už Li-
tuvos laisvę. Po to sekė
dulingas maršas griežiam
orchestrai ir pritariant Lai-
vės Varpui kurį pagamino
lietuviai amerikiečiai, lai-
gedulingo maršo visos vėli-
vos buvo paleistos žemę
prieš paminklą žuvusiems
karžygiams už Lietuvos lais-
vę. Po to sekė trumpas pa-
kalbos, kalbėtojai trump-
ir aiškiai nupiešė visus m-
mų. Lietuvos vėliavomis,
pradžiusių penkerių metų
su sykiu pastebėjo kad d-
mes turime daug padirb-
kad galutinai laimėjus ko-
del nepriklausomybės, vi-
tingai daug rūpina m-
tautą nelaiminga mūsų
tinė Vilnius su jos pla-
ritorija, kur ir dabartinis
laiku dar tebetremptis
kiškas žaidaras mūsų
ir brolius lietuvius. But-
nioje buvo daug entuzia-
ir energingų valiojimų
ateiti mūsų sostinės Vil-
ir uosto Klaipėdos. Nuo
ro muzejams skaitlingas
nijos pavyzdinčioj tva-
maršavo prie prezidenta-
tų, prie seimo rūmų ir
ministerių kabineto, kur

DARBININKAI!

PIRKDAMI PAS „DARBININKĄ“ LITŲ PERLAIDAS, VISUOMET
GAUSITE NUOSIRŲŲ PATARNAVIMĄ.

Darbininkai, kuriems rūpi, kad Jūsų pinigai būtų be
jokių Jūsų draugams Lietuvoje nesmagumų, — trukdymų,
išmokėti, tai kreipkitės prie „Darbininko.“ Čia ra-
site sau draugiško priėmimo ir jausitės, kaip namieje.

„Darbininkas“ mielai kiekvienam jo reikaluose pa-
tars ir duos rodą. Tai gi nepamirškite, kad darbininkams
reikia kreiptis pas „Darbininką.“

„Darbininko“ raštinė atdara nuo 8 val. ryto iki 9 val.
vakarų. Subatoje net iki 10 val. vakarų. Kurie norite
savuosius Lietuvoje susiepti ar knygų pasipirkti, ateikite,
o mes noriai patarnausime.

Parduodame perlaidas taip gi ir per laiskus. Kurie norėtų pa-
siųsti savo gimimoms i Lietuvą dovanų, tai lai prisistūdia mums pi-
nigius, o mes tuojais pasiusime šoki-draftą.

Adresuokite:

DARBININKAS

366 W. BROADWAY,

BOSTON 27, MASS.

LENKŲ POLITIKA

"Kauno Lietuvos gyvenimo" pavyzdys
"Slovo" Nr. 13-1-1923.

Daržai tenka skaityti lenkų spaudoje ir šiaip girdėti balsų, jog lenkams reikia "Mkviduoti" Lietuvą. Jų obalsiai ryškiai suformuluoti prof. Jono Dąbrowski'o: "Betarpiškai galime tik vienoje vietoje susilpninti rusų vokiečių sąjungą, būtent atėmus iš jos tuo ar kitu keliu, šantaiką, susitarimą ar kova, kaimiškę Lietuvą; t. y. atidaryti kitą kelią Lenkijai į jūrą, o pirmiausia sustiprinti labai Vilniaus prieklausymą Lenkijai. Kas nevaldo Kauno, pirmam nepasisekimui ištikus, rytus nuo Vilniaus turi ginti visą frontą ir trauktis

Tasai darbas tuomet būtų gyvai reikalingas.

Esu matęs atsiliepiamą ke-
turių laikraščių į mano straipsnį, būtent "Vienybės", "Sądaros", "Dirvos" ir "Tėvynės". Pirmąjį dviejų savaitraščių redakcijos nepasakė savo, žodžio, bet leido prabilti bendradarbiams. Redakcijos matyt, tiems balsams pritaikė, nes nuo savęs nei žodžio nepridėjo. Gi tie balsai buvę labai nerimti. Jie ne svarstė sumanymo iš esmės, jie jį sutiko su dideliu nepasitikėjimu ir, proga pasinaudoję, jie ėmė lieti tulžį; jų nekenčiamą Uosį. Neaptykanta — visai nekoks argumentas ir prie nieko dora neveda. Šalčiau pasvarstę tie rašytojai galėtų atsiminti, kad yra daug žmonių, kurie skaito naujienų tą dar-
bą, kurį jie su purvais maišo, kad tai, ką jie vadina iš-
eivijos santykių suardymu, kiti skaito išėjusių branduolio apsisprendimą. Gi atsi-
mimus, kad gyvename apsi-
sprendimų gaudynėje, nereiki-
piktų pykti, jeigu kur tas apsi-
sprendimas, įvyksta; jeigu mes pykstame, už tą apsi-
sprendimą, mes tik parodome pakantų stoką. Tai ne kaip liūdijs apie mūsų politi-
tinį ir visuomeninį pribren-
dimą.

Tad nors ir nemalonu konstatuoti tą netolerancijos faktą, tačiau, jį apgailestau-
jant, belieka laukti, kol tie žmonės atėis ir ims šalčiau ir rimčiau svarstyti dalykus.

"Dirva" rimčiau pažvelgė į sumanymą suvažiuoti ir su-
siorganizuoti. Gaila tik, kad ji nepareikšė savo nuomonės apie pasiūlytus bendro dar-
bo principus. Ji pataria Uosiai sėdėti namie, kada-
ta suvažiuojamas įvyks. Te-
čiau didelės svarbos tas klausimas, šiaip ar taip, ne-
turi. Jis tik kvepia įgi as-
menišku.

"Tėvynės" redakcijos bal-
sas taip pat buvo gana rim-
tas. Ji pamirgino vieną iš siūlomų principų — nesiki-
šim į Lietuvos vidaus po-
litiką. Ji pasisakė tam prin-
cipui esanti priešinga. A-
merikos lietuviai, girdi, ne-
kuomet neatsisakysiu nuo
teisės, kitičios Lietuvos vi-
daus politikos.

Kitame straipsnyje pla-

galvatrukiom." Dar aiš-
kiau kalba konservatyvios or-
ganas "Slovo" Nr. 15 1923
m.: Šio laikraščio bendra-
darbiams itin sopulingai
jaučiamas demokratinės Lie-
tuvos gyvenimas ir todėl jie
rašo: "Šiuo tarpu (Klaipė-
diečiams suklus) galėjome
turėti trumpą žygį į Kauną,
taip trumpą, jog net karo
vardu nebūtų buvę verta
pranūti, vos keletas mūsų
mūsų kariuomenės ir vaka-
rus, nesant suvis pavojaus
vytuose, nes žymūs nuoto-
liai ir klimato sąlygos nelei-
džia jokios rimtos akcijos
prieš pavasarini praside-
dant." Be to gailestauja-
ma, jog neįnaudota ank-
sčiau "proga" Bermonto
žygį metas, laikas prieš pa-
sirašant Suvalkų sutartį.
gen. Želigovskio pralauži-
mas lietuvių fronto ir tt.
Aišku, jog toikos rūšies
"broliai" ieškos daugiau
"proga" savo siekimams į-
vykdyti. Todėl visiems lie-
tuviams labai svarbu pažin-
ti Lenkijos politiką, o ypač
jos santykius su kaimynais
ir, žinoma, jų tarpe su Lie-
tuvą.

Galima rasti daug žinių a-
pie nusistatymą dabartinių
Lenkijos valdovų — "pil-
sudskiniukų" Stanislovo
Bukovieckio knygoje: "Po-
litika Polskij Niepodległej".
Šitame straipsny bendrais
bruožiais paduota kalbamojo
autoriaus pažiūros į Lenki-
jos politiką su kaimynais ir
su tautomis, patekusiomis į
lenkų rankas.

Tiesa, Lenkija dar nelai-
mėjo visa, kas jai reikalin-
ga, tačiau tuo tarpu priva-
lo vartoti taikos politiką.
(Tik ne su Lietuva, kaip su
silpnese. Red.) Tada ver-
čia daryti bendras pasaulio
nusistatymus po didžiojo ka-
ro ir juoba geografinę pa-
dėtį. Tuo tikslu reikia
remti Tautų Sąjungą ir de-
tis taikos sąlygas. Kitaip
negalima, nes iš visų pusių
supa lenkus eilės valstybės,
"kurios dauguma turi ir be
abejotimo ateityje turės įrai-
jų pretenzijų į Lenkiją".
"Pirmiausia vokiečių ru-
sų susitarimas prieš lenkus
sudaro mums (lenkams)
amžino pavojaus, o tas susi-
tarimas juk visuomet yra
galimas reikšmingas lyg san-
tykių prigrįžti glūdis ir turis
galimybę atginti iš nauja
reikalingai pasikeitusiose są-
lygose" (50 pusl.). Ypač
šitas pavojus verčia laikytis
taikos, kurį vis dėlto yra lyg
šydas dengias tikrąjį veidą.

Jiems reikia rengti į savo
istorinę misiją — grobti ne-
lenkų gyvenamuosius kraš-
tus. Todėl privalu laikyti
didelę nuolatinę kariuome-
nė, laivini militiniai visa
tauta, duoti kuodaugiausia
privilegijų kariams, nu-
kreipti visuomenės akys vien-
tik į karo reikalus, žodžių
militarizuoti šalis. Reikia
stengtis, kad kariuomenė
pataptų tautos garbės ir meilės
dalykui; reikia, kad ka-
reivis jautytų visą visuome-
nės kūrėjų kiltu. Jau nuo
mažumės šiečiai turi būti

ty vykdoma tatrai praktiko-
je. Reikalingas rengtis, be-
ruds, ir neįsipašoma, betgi
del pasaulio akių pasirodo-
ma taikos angelu. Vis ta ne-
lemta geografinė padėtis,
kur yra netinkama katego-
rija, kadangi Rusai ir Vo-
kiai, būdami daug galinges-
ni, nesiliaus buvę lenkų prie-
sai. Vieni lenkai neįstengs
nuveikti ir net atsiginti nuo
Rusų ir Vokios, todėl reikia
ieškoti taktinių.

Yra keletas galimybių.
Galima būtų teorijos atžvil-
giu dėtis su Rusija arba Vo-
kia. "Su Vokiečiais nieko
dora neįsis. Po karo Vo-
kiečiai nustojo daug kraštų
Lenkijos nandai, lenkai pa-
sidarė karidorių svetimoje
šaly, taigi su vokiečiais są-
junga — nesamone. Vokie-
čiai be to, stengsis atsiimti
pralaimėtą sritį.

Su rusais bendro veikimo ir
sutaris ieško endekai. Šis
siekimas neįvykdomas.
Lenkija nukariavo didelius
plotus, kuriuos turi preten-
sijų Rusijai. Lenkai, be ki-
to, galėtų paremti rusus
kovoje su vokiečiais, bet ta-
tai neturi reikšmės, kadau-
gi rusai (gudai? Red.) ir vo-
kiečiai natūraliniai kaimy-
nai. Beje, galima įgyti ru-
sų palankumą atidavus ge-
raujų Rytų Galiciją, Vaku-
jų, Cholmo kraštą ir tt, bet
naudos iš to mažai, nes Rusi-
jai nėra būtino reikalo išai-
kyti nepriklausoma Lenkija,
veikiantis "trečioji Rusija",
grįžti į didžiojo kunigaik-
ščio Mikalojaus manifesto
projektus. Iš pašalavizmo
višpatavusio Rusijoje prieš
karo lenkams nėra ko lauk-
ti, jis nei šildo, nei šaldo, tai
tik akių dūnimai.

Apie savo laimejimus
po karo geriausia dera si-
junga su Prancūzija. Fran-
cūzai kaip ir lenkai turi
daug priešingybų su vokie-
čiais ir todėl bendrai gali
ginti nuo jų. Prancūzų nuo
lenkų nesikiria joki priešin-
gi reikalai. Tačiau šita są-
junga nėra nepajudinama,
nėra amžina. Prancūzams,
pavyzdžiui, daug naudinga
gauti dėtis su rusais, kaip
kad buvo prieš Didįjį Karą.
Dar galima meilintis į Ang-
liją, tačiau gaviniai iš to a-
bejotini: Anglijai turi dau-
giau reikšmės geri santykiai
su Rusija ir Vokia, negu su
Lenkais. Be to, jeigu rem-
tis tiktais sutartimis su va-
karij valstybėmis, tai Len-
kai pasijus izoliuoti Rytų
Europoje. Tam išvengti
lenkai privalo sueiti į arti-
mus santykius su mažomis
valstybėmis, pradedant Suo-
mija, o baigiant Pelopone-
su.

Reikia išnaudoti tas fak-
tas, jog Europos Vidurio
valstybės turi priešingų rei-
kalų su Rusija arba su Vo-
kiečiais. Tuo besiremiant
Lenkija privalo išplėsti sa-
vo įtaką į kaimynines val-
stybes. Reikia sudaryti są-
jungą su Baltijos kraštais, Ce-
chų, Rumunijos, Jugoslavijos,
Bulgarijos, Turkijos ir
Graikijos. Tokia sąjunga
bus naudinga lenkams, nes
"sąjunga sudarymas Len-
kijos globoje reikia jai ga-
linga politinį pagindą, pa-
ramą jai, joms jėgą, jog

remti galingą priešą." Są-
jungos įkūrimas nelengvas
darbas; daug kas bijosis len-
kų vyravimo, užtat reikia vi-
ti tikslą atsargiai, nesikiš-
ti į pirmą eilę, tegul Lenki-
jos vyravimas faktinai į-
vyks, o ne būtinai formaliai
įsitaisins. Šitos organizaci-
jos įvykdymas pakels len-
kų autoritetą, parodys jų
sugebėjimą organizuotis, ap-
lamaf pastatys juos žymioj
politikos eilėje. Vis dėlto ir
siekdami šitos santarvės len-
kai neprivalo savęs užmiršti.
Esant patogioms sąly-
goms daug kas galima laimė-
ti iš vokiečių.

Reikia atkreipti akys į
Rytų Prūsiją. Šita sritis pri-
eina prie jūrų, tenai yra ge-
rų uostų: Karaliaučius, El-
bingos ir tt. Dabar lenkai
turi labai siaurą išėjimą į
jūras. Be to, čia gyvena mo-
žūrai, lenkų tautos žmonės,
tiesa jie labai suvokietinai,
tačiau galima juos patrauk-
ti į Lenkijos pusę, kadangi
ateityje jie bus naudingi
Svarbiausia nereikia rodyti
noro juos pavergti. Iš pra-
džių reikia užmegsti preky-
bos santykių su Rytų Prū-
siais, nurodyti jiems pelno
šaltinius iš tų santykių. Te-
gul Baltijos uostų gyventoi-
jai pamėgia Lenkiją, tegul
jie turi iš to pelno, o tuomet
jie links į pietus, ne į vaka-
rus. Kad veikiau paglem-
žus Rytų Prūsus patartina
dėtis su Lietuva. Karaliau-
čiaus apylinkė yra vokiška,
o Lenkijoje vokiečių jau už-
tektinai, tad šitas miestas su-
siritimi atiduotinas Lietuvai.
Žinoma, o Lietuvai turi siek-
ti Dauguvos ir Dniepro, nes
tik tuo atveju mūsų krašte
turėtų lenkai neribotos įta-
kos.

Milžiniškos svarbos turi
Lenkijai Ukraina, Gudija
ir Lietuva. Vakaruose Len-
kai tiesiog susiduria su
Vokiečiais; kitokia padėtis
Rytuose. Čia lenkams skiria
nuo didžiųjų šios tautos
būtent ukrainiečiai ir gudai.
Kyla klausimas, kam turi
priklausyti kraštai tarp Ne-
muno bei Dauguvos ir
Dniepro iš kitos pusės.
Kiekviena Rusija prisipa-
žįsta į šiuos kraštus, lenkai
irgi laiko juos per savo tė-
vynės dalį. Yra dvi sistemos
susitaikinti su Rusija: pasi-
dalyti tuos kraštus arba pri-
pažinti pilną jų nepriklausom-
ybę. Pilsudskis su savo
šalininkais laikėsi Jogailai-
čių idėjos ir suklimų obal-
sio: "už jūrų ir mūsų lais-
vę". Einant šita programa
marfya įkūti nepriklausom-
mas valstybes, surištos ta-
mizja, o baigiant Pelopone-
su.

Reikia išnaudoti tas fak-
tas, jog Europos Vidurio
valstybės turi priešingų rei-
kalų su Rusija arba su Vo-
kiečiais. Tuo besiremiant
Lenkija privalo išplėsti sa-
vo įtaką į kaimynines val-
stybes. Reikia sudaryti są-
jungą su Baltijos kraštais, Ce-
chų, Rumunijos, Jugoslavijos,
Bulgarijos, Turkijos ir
Graikijos. Tokia sąjunga
bus naudinga lenkams, nes
"sąjunga sudarymas Len-
kijos globoje reikia jai ga-
linga politinį pagindą, pa-
ramą jai, joms jėgą, jog

lenkai būna emėsi organi-
zuoti naujas valstybes. "Ta-
čiau sritis, betarpiškai su-
sijusi su lenkais, iš kitos
pusės ukrainiečiai vienam
politiniame kūrė su lenkais
ir pavojingas sąsikišys. U-
žtat jiems turi būti suteikta
teritorinė autonomija. Tuo

lenkai ir šita pro-
grama eina" (89 pusl.).
Rygos sutartis neįvykdė fe-
deralistų lūkesčių, to ir ne-
begalima buvo pasiekti pra-
lošus karą. Betgi ir Rygos
traktatas pažymėjo esant sa-
varankiškas Ukrainą ir Gu-
diją, šitų kraštų nepriklausom-
ybė ir dabar naudinga
lenkams. Ypač Ukraina: ji
būdam nepriklausoma su-
silpnintų Rusiją, sukurtų
Lenkus, pašalintų Rusijos
pavojų. Be to, suskaldyta
Lenkija (?) besikamaučiais
organizmais bus daug silp-
nesnė, negu nedaloma impe-
rija. Šiuo atveju Rusija
stengsis atsiimti ukrainiečių
ir gudų gyvenamus plotus.
Užtat reikia išnaudoti da-
bartinę padėtį ir plėsti len-
kų įtaką į Rytus, o tatau vi-
somet išeis geran.

Be galo svarbu lenkams
paglemžti Lietuvą. Beje,
yra Dinabarko karidorių,
bet karidorių tai ne šulas,
juo nepasiremsi. Šitas pa-
daras geografinės atžvilgiu
visai nepastovus ir nėra ja-
mo lenkų etnografinio gai-
valo. Per Lietuvą galima
susisiekti rusams ir vokie-
čiams, tatau lenkams negeis-
tina. Be to, drauge su Lie-
tuvą galima būtų įgyti Klai-
pėdos uostas, Rytų Prūsai
taptis apsupti iš visų pusių
ir pavojus iš ten žymiai su-
mažėtų. Del Lietuvos pa-
glenžimo didelės reikšmės
negaila net šis tas paukoti.
Galima būtų be jokių kalbų
Lietuvą užkariauti, tačiau
kiltų daug kėblumų: iš di-
džiųjų valstybių, iš Tautų
Sąjungos, o ypač to nusigas-
tų Baltijos valstybės, o jų
antagonizmas kenktų suda-
rant valstybių sąjungą, pir-
maujančią Lenkijai. Aplamai
Lietuvos prijungimas padid-
intų nepasitenkinimųjų
galvą.

Taigi tiesiog Lietuvos ne-
galima prijungti, reikia su-
skaldyti Lietuvą į kantonus,
priversti ją padaryti su Len-
kais karo, prekybos, muitų,
pinių ir susisiekimo kon-
prijungimas padid-
intų nepasitenkinimųjų
galvą.

Kadangi Lenkijoje yra
daugybė nelenkų, tai taip
pat reikia atsargiai elgtis ir
šis tas žadėti. Pirmų pir-
miausia gudų ir ukrainiečių
kraštuose reikia prisodinti
kolonistų. Kolonistų įkūri-
mas padidins rytuose lenkų
nuosimintį ir sulenkis kita-
taučius (122 pusl.). Vokie-
čių kuodaugiausia iškraus-
tyti, likusius pripratinti į
lenkybę. Sunkiausia yra su
ukrainiečiais Galicijoje. Jie
sudarė čia savo valstybinį ži-
dinį, masėje yra samoningi
kovotojai del savo tautos
teisių. Austrija laiki juos
per lygiateisius; jie jau įga-
dė kovoti del savo teisių.
Sahut Germain'o sutartis
būvo įkūrę savo valstybę ir
kariavo su lenkais. Iš kitos
pusės ukrainiečiai vienam
politiniame kūrė su lenkais
ir pavojingas sąsikišys. U-
žtat jiems turi būti suteikta
teritorinė autonomija. Tuo

Tik reikia išskirti Lvovą iš
ukrainiečių įtakos ir atiduoti
išimtinai lenkams.
Be to reikia sulenkinti eta-
riatikių bežnyčia atskiriant
ją nuo Rusų patriarcho. Tas
pats darytina su protestan-
tais, išėjus juos iš vokiečių
globos.
Žydų klausimu nusistaty-
mas nieku nesiskiria nuo en-
dekų, tas pats obalsis:
"krašto nužydinimas ir pra-
monės bei prekybos sukri-
kščiominimas." Seniau bu-
vęs palinkinąs asimiliuoti
visus žydus. Sukilimo metu
1863 m. visi laikė žydus ly-
giateisiais piliečiais, tuomet
žydai dalyvavo manifestaci-
jose. Laikui bėgant asimili-
liatorių tendencijos lenkų vi-
suomenėje mažėjo. Žyduose
radosi naujas tautinis ju-
dėjimas, noras pasilikti sa-
vitoj kultūroj. Tai kryptai
atstovauja sionizmas, kuris
laiko žydus per tautą ir rėli-
kalauja jai tautinių teisių.
Lenkų visuomenė niekuomet
nepripažino šitų siekimų per
teisius. Lenkų valstybė nu-
sistovėjusios programos tuo
klausimu neturi. Daugumos
išmnynu žydai nėra, tauta,
jokų tautinių teisių jie ne-
privalo. Savo kalbos žydai
neturi. Hebrajų kalba ne-
gyva, niekas ja nekalba,
"žargonas" — sudarkyta
vokiečių kalba. Žydų kul-
tūros, meno, mokslo nėra.
Užtat kultūrinės autonomi-
jos žydoms duoti negalima,
nes tuo būdu imtų plėstis jų
nauja kultūra, o tatau nepa-
gėdaijama. nes sudaryti
naują žydų tautybę. Sveti-
nių tautų Lenkijoj jau gana
ir didelė klaida — jų skai-
čius daugini. Pripažinus
iškrikusius po visą kraštą
žydus tautybe Lenkija pa-
taptų Judo Polonija (167
pusl.). Del šitų motyvų pri-
valu siekti "nužydinimo",
tik tatau darytina atsargiai.
Neįsmančiai, kur veja
smurtu žydus iš lenkų visuo-
menės. Tuo būdu nieko ne-
pėsi. Utkio atžvilgiu žydai
stipriai laikosi, o nuolatine
kova su jais Lenkijoj išsaku-
ty nuolatini ataką iš užsie-
nio žydų. Tai kiu keliu rei-
kia vykdyti žydų emigraciją.
Ekonominius beioktas suma-
žins žydų skaičių.

Lenkų visuomenė i savo
tarpa tegali priimti tik to-
kius žydus, kurie nieko ben-
dra nebeturi su savo tauta.
Versalės traktato, ginauio
mažumų teises nereikia tai-
kinti į žydus (177 pusl.), nes
jie neturi savo kalbos. Val-
džios mokyklos, nors žy-
dams skirdamos, negali teik-
ti mokslo žydų kalba.
Kaip matome "pilsudski-
niukų" norai platus, daug
norima dar pasiekti, nors
autorius nekartą pastebi, jog
dabartiniai laimejimai nėra
lenkų pastangų gavyjus. Tai
tik susidariusios konjunktū-
ros išnaudojimas savo reika-
lams. Įvykinti Bukovieckio
programai reikia visiskai
nuveikti vokiečių, suriekti
ožio ragūn žydai, paglemžti
lietuvių, gudai, ukrainie-
čiai bei Rytų Prūsai, o tatau
autoritais išmanymu turi
remti tautos nuo Egeja ja-
ros iki šiaurės Ledinutė-
tąjam vandenyui.

Daug norima, tačiau lie-
tuvių rimmet arvalo total

Be to reikia sulenkinti eta-
riatikių bežnyčia atskiriant
ją nuo Rusų patriarcho. Tas
pats darytina su protestan-
tais, išėjus juos iš vokiečių
globos.

Žydų klausimu nusistaty-
mas nieku nesiskiria nuo en-
dekų, tas pats obalsis:
"krašto nužydinimas ir pra-
monės bei prekybos sukri-
kščiominimas." Seniau bu-
vęs palinkinąs asimiliuoti
visus žydus. Sukilimo metu
1863 m. visi laikė žydus ly-
giateisiais piliečiais, tuomet
žydai dalyvavo manifestaci-
jose. Laikui bėgant asimili-
liatorių tendencijos lenkų vi-
suomenėje mažėjo. Žyduose
radosi naujas tautinis ju-
dėjimas, noras pasilikti sa-
vitoj kultūroj. Tai kryptai
atstovauja sionizmas, kuris
laiko žydus per tautą ir rėli-
kalauja jai tautinių teisių.

Lenkų visuomenė niekuomet
nepripažino šitų siekimų per
teisius. Lenkų valstybė nu-
sistovėjusios programos tuo
klausimu neturi. Daugumos
išmnynu žydai nėra, tauta,
jokų tautinių teisių jie ne-
privalo. Savo kalbos žydai
neturi. Hebrajų kalba ne-
gyva, niekas ja nekalba,
"žargonas" — sudarkyta
vokiečių kalba. Žydų kul-
tūros, meno, mokslo nėra.
Užtat kultūrinės autonomi-
jos žydoms duoti negalima,
nes tuo būdu imtų plėstis jų
nauja kultūra, o tatau nepa-
gėdaijama. nes sudaryti
naują žydų tautybę. Sveti-
nių tautų Lenkijoj jau gana
ir didelė klaida — jų skai-
čius daugini. Pripažinus
iškrikusius po visą kraštą
žydus tautybe Lenkija pa-
taptų Judo Polonija (167
pusl.). Del šitų motyvų pri-
valu siekti "nužydinimo",
tik tatau darytina atsargiai.
Neįsmančiai, kur veja
smurtu žydus iš lenkų visuo-
menės. Tuo būdu nieko ne-
pėsi. Utkio atžvilgiu žydai
stipriai laikosi, o nuolatine
kova su jais Lenkijoj išsaku-
ty nuolatini ataką iš užsie-
nio žydų. Tai kiu keliu rei-
kia vykdyti žydų emigraciją.
Ekonominius beioktas suma-
žins žydų skaičių.

Lenkų visuomenė i savo
tarpa tegali priimti tik to-
kius žydus, kurie nieko ben-
dra nebeturi su savo tauta.
Versalės traktato, ginauio
mažumų teises nereikia tai-
kinti į žydus (177 pusl.), nes
jie neturi savo kalbos. Val-
džios mokyklos, nors žy-
dams skirdamos, negali teik-
ti mokslo žydų kalba.
Kaip matome "pilsudski-
niukų" norai platus, daug
norima dar pasiekti, nors
autorius nekartą pastebi, jog
dabartiniai laimejimai nėra
lenkų pastangų gavyjus. Tai
tik susidariusios konjunktū-
ros išnaudojimas savo reika-
lams. Įvykinti Bukovieckio
programai reikia visiskai
nuveikti vokiečių, suriekti
ožio ragūn žydai, paglemžti
lietuvių, gudai, ukrainie-
čiai bei Rytų Prūsai, o tatau
autoritais išmanymu turi
remti tautos nuo Egeja ja-
ros iki šiaurės Ledinutė-
tąjam vandenyui.

Daug norima, tačiau lie-
tuvių rimmet arvalo total

South Boston's ukrainians,
who is ukrainian. Laidis AM.
Bmo KAZALOBY St. JOZASO
KAZALOBY.

DARBININKAS

(THE WORKER)
Published every Tuesday, Thursday,
and Saturday by St. Joseph's Litho-
graph E. C. Association of Labor.

Entered as second-class matter Sept.
1909 at the post office at Boston,
Mass. under the Act of March 3, 1879.
Postage for mailing at special rate
provided for in Section 1108
of Act of Oct. 3, 1917, authorized on July
1, 1923.

Subscription Rates:
Locality \$4.00
Boston and suburbs \$5.00
Foreign countries yearly \$6.00

DEL BENDRO DARBO
PRINCIPŲ.

Mėnuo atgal "Darbinin-
kas" išspauzdino mano
straipsnį "Klaipėdos svar-
ba ir kas toliau?" Tenai bu-
vo nurodytas reikalas bend-
ro Amerikos lietuvių komite-
to, kad padėti Lietuvai "jos
kovoje už laisvę, Klaipėdą
ir Vilnių." Buvau mėginęs
išdėstyti bendro darbo prin-
cipus: 1) "ieškoti tik to kas
vieniją ir vengti to kas skis-
ria"; 2) "mesikšti į Lietu-
vos vidaus politiką, o tik
padėti jai jos kovoje už lais-
vę, Klaipėdą ir Vilnių"; 3)
"per sroves i bendrą tarp-
srovinį darbą"; 4) "tik tie
nuolatinai skaitysis svar-
biais, kurie bus priimtini
visoms srovėms, suenau-
čioms i bendrą darbą."

Įvyko tai, ko, rodos, su-
ku buvo tikėtis: alijantai
išsileido prieš Lietuvą, lie-
tuvai atgaavo Klaipėdą be
kavos, Lenkijai negalim
tam pasipriešinti. Tokiu
būdu, ir mes, Amerikos lie-
tuvai, bent kol kas, išve-
gėme reikalo seimuti. Iš-
turiu didžiųjų mūsų dabarti-
nių politikos tikslų: laisvės,
Klaipėdos ir Vilniaus, pirmi-
du kaip ir atsiėkti ir belie-
ka dar tik trečias — tėvynės
Rytai. Atsargumas tačiau
verčia vis žiūrėti į ateitį ir
būti pasirėngusiems. Kol
Lenkija laiko Vilnių ir di-
džiulę kariuomenę mūsų pa-
sijoje ir dargi ant mūsų že-
mės, mes neesame visai tik-
ri nei laisvės, nei Klaipėdos.
Europos reakcija ir milita-
riškumas anapitot dar nesaki-
tose mūgalėtis. Prancūzai
nėra eina prie kariuomė-
dymo visos Europos. Kol
kas niekas nemori ar nedris-
ta jai priešintis. Jeigu
kartais liūty vokiečių tautos
valia ir prasidėtų jos kūno
kapojimas, Lenkija vėl pra-
sytų iš Prancūzijos teisių prie
Lietuvos ir naujų paskolų.

Didžiūna Amerikos dien-
raščių ir žurnalų prangato
dar šiais metais Europos ka-
rą. Vis viena, kur liepsna
pasirodytų — ar Balkanuose,
ar Lietuvoje, ar kitur —
maras būtų visatinas. Duok
Dieve, kad jo būtų išveng-
ta. Tačiau jei jisai ištiktų,
mūsų tėvynei Lietuvai nau-
ja vargų eilė prasidėtų. Tad
del visa ko — būkime pasi-

KAS GIRDĖTI LIetuVŲ KOLONIJOSE.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

A. L. R. K. Federacijos New Jersey's skyriaus šiuo metu pranešame, kad yra tveriamas New Jersey's A. L. R. K. Federacijos apskritys.

Pirmas apskritys suvažiavimas turi įvykti kovo 18 d. 2-ąją val. pietų po num. 180-2 New York Ave., Newark, N. J.

Gorhamieji, kadangi laikas trumpas iki susirinkimo, tai malonėte gausiai prisidėti su tverimo reikaliais, kad galėtume parodyti mūsų atsidavimą.

A. L. R. K. Feder. 8-to skyriaus raštininkas,

P. Elsieka,

88 Warwicke St., Newark N. J.

BRIDGEPORT, CONN.

Sv. Jurgio parapija ir šios kolonijos lietuvių tautos progą nuo 19 šio mėn. dienos iki 25, t. y. Vėlybų sekmadienį dalyvauti šioje misijoje, kurias ves Tėvai Marijonai: Andrius ir Cikla.

Svarbus tai įvykis vietos ir apylinkėse lietuviams pasinaudoti pirmą kartą ir paskutinį kartą į gyvenimą tokia progą, kuai jiems suteiktas dviasdešimties metų sutvarkyti ne vieno žmogaus patarimų gyvenimą ir sustiprinti visus šio pasaulio kolonijoje amžinybės tū.

PHILADELPHIA, PA.

Vasario 25 d. atsilankė su prakalbinis piktis sykiu į mūsų koloniją gerb. Pot. Danzavardis. Pamatę tokį jauną moksleivį, Philadelphia nustebo, ale kaip išgirdo to moksleivio prakalbą, tai išlikusių galima užtvirtinti, jog tai tikras moksleivis. Kalbėjo daugiau valandų. Kalbėtojas išdėstė visas Lietuvos sunkenybes, del lietuviškų moksleivių ir spaudos po Rusais ir koku būdu likę išlikę lietuviška spauda ir lietuviška kalba.

Toliaus kalbėtojas ragino visus remti moksleivius. Prie to buvo ir aukštos reikiamos. Išlikusių, kurie duosius darbininkai, jau šio mėnesį laiko turėjome net tris kartus rinkti aukų, o ysi tie patys katalikai, iš kurių visados gautama:

1. Klaipėdos reikalams \$152.74
Lietuvos reikalams \$58.23
Moksleivių reikalams \$1.00

Vasario 25 d. laiko prakalbų del moksleivių aukavo sekanties ypatos:

Kazimieras Maciūnas \$10.00
Ona Kupeckienė \$5.00
Vincas Varnolis \$5.00
Jonas Melnitis \$2.00
P. Jankauskas \$2.00
V. Kuopas \$2.00

Aukavusieji po \$1.00: J. Valčiukas, J. Zvinis, T. Kijienė, A. Sličkauskas, D. Baubaitė, V. Dvareckaitė, St. Pečiulis, M. Vainiūnaitė, R. Petrauskas, E. Galilūnas, A. Juotauštas, K. Radzevičius, K. Murza, M. Šepailė, P. Peldžienė, K. Dūdonis, A. Lazdauskas, O. Sankaitienė, J. Sūnaga, A. O. Unguraitė, J. Vileika, J. Griekis, O. Vasilaišienė, E. Juodeikienė, O. Zdanavičiūtė, K. Danišauskienė, E. Jodeikienė, A. Štutskavaitė, K. Vainienė, E. Kaitilaitė, O. Grotkaitė.

Aukavusieji po \$0.50: Vincas Šimonaitis, Pr. Matukas, S. Dobelis, J. Poškienė, K. Kijienė, A. Dambauskas, A. Poniškis, J. Laskaitis.

Is viso su smulkiam aukom sudaro del nandos moksleivių, sykiu \$81.00.

Lai gyvuoja moksleivini, valio Atminkim, jog mūsų reikia mokyti žmonių, delio tyrimo visi kaip vienas remti, kad susilauktume mokyty vyrų, kurie būtų ištikimi Dievui, Tautai ir Tėvynei. Tai omals moksleivių. Visi, kurie aukavo del parnomo moksleivių, varadu moksleivių tauri padėkos žodi. Valio Phila.

DETROIT, MICH.

"Sv. Cecilija" scenoje.

Moteryų Sąjungos 54 knopa jau nesykį yra atsižymėjus rengime gražių vakarų bei vakarėlių. Teip-gi jau ir su teatrai labai gražiai pasirodė, nes sąjungiečių tarpe yra visos gabiausios vietos veikėjos kaip moterys, taip ir mergaitės, ypač p-lė B. Dambaitė ir kitos, o jai is motery, tai visų eile galėtum prisikautyti. Atotyje buvo pažymėtos.

Kovo 4 d. Moteryų Sąjungos 54 kn. vaidino gražų vakarą, "Sv. Cecilija." Nors veiklas yra ne lengvas, bet turint gerą pajėgumą atsidavimas labai gražiai. Vaidintojai atsižymėjo: p-ni E. Paurazienė — Sv. Cecilijos rolė, kaip išvaizda taip ir judėjimai buvo gera. Taip-gi gražiai vaidino S. Paurazas, K. Daunys, p-lė I. Jaugutė, J. Kersanickis, Salavicius ir kiti. Prieš vaidinimą dar klebonas kun. J. Čičauskas suteikė gražiausius komplimentus Mot. Sąjungos kuopai už darbą, kaip del parapijos ir kitų maldos ir pastatė kalbėti kun. I. G. Bozei, kuris taip gražiai pakalbėjo, nurodymams svarbą remti katalikiškas įstaigas. Buvo aukos rinktos Sv. Pranciškaus vėlybų. Surinkta virš 31 dol.

Poni M. Širvaitienė padainavo po-ug aplo dainelių, kurios gražiai skambėjo ir publikai labai patiko. Teip-gi p. p. M. Širvaitienė ir M. Stankienė sudainavo gražių duetų, o p-lė I. Jaugutė mikiškai ant piano paskambino. Programas visiems patiko.

Valio sąjungietė!

Daugias tokių vakarų, nes jūsy spėkos yra tvirtos ir galėty tame daug pasirodyti be tuščių pasigirimų, kaip nekurius mūgsta pagyras, o su darbu nepasirodama.

A. P.

NEW YORK CITY.

Mūsų kolonija gražiai pasirodė 4 d. kovo. Buvo surengtos didelės prakalbos ir judamieji pavėkslai.

Žmonių buvo neperdaugiau, vakarą vedė A. Stankauskas. Paskaito vakaro tikslą ir perstatė kalbėti J. B. Salitūna. Jo rimta ir graži kalba žmones užtverosavo ir visiems gražiai patiko. Po juo kalbos dar kalbėjo kun. J. Šeštokas ir prasidėjo aukų rinkimas.

Aukavę šie:

K. Juskaite \$10.00
K. Bukaitis \$10.00
S. Jankauskas \$10.00
J. Mikalajūnas \$5.00
K. Stankavičiūtė \$5.00
V. Bagdonas \$5.00
O. Liskauskienė \$5.00
A. Stankavičius \$2.00
J. Braškis \$2.00
A. Zablackas \$2.00
J. Urbonas \$2.00
A. Čičas \$2.00
J. Geidamavičius \$2.00
A. Žilins \$1.50

Po \$1.00: A. Poškienė, A. Ataliūnas, P. Urkaitis, P. Stankavičius, A. Vaitkus, M. Gerdauskaitė, V. Žilienė, A. Tamulaitė, O. Moškūnis, M. Bagdonienė, M. Adomaitė, M. Kaulacka, P. Čičienė, D. Cavičienė, J. Barbišius, P. Jurnauskas, A. Stankavičiūtė, L. Kašeta, J. Slevis, B. Balaučiukienė, S. Žurkis, M. Vaidiūnienė, S. Pasvackis, M. Naujokienė, M. Radvila, A. Vainis, M. Akelaitienė, S. Baužienė, A. Krasaus, Žilinskienė, J. Šleikonis, A. Žilinskis, M. Šeštokaitė, F. Radvila.

Viso pelno iš vakarų įnejo \$124.75. Visas pelnas paskelbtas Lietuvos krašto atnaujinimui. Šio vakaro surengimui pasidarbavo šios ypatos: J. Navikas ir A. Naujavičius rodo pavelsklus be atlygio, kun. J. Šeštokas davė avočinę dovanai, J. Judickas ir K. Kaitė ir A. Stankauskas surengė tų vakarų.

New Yorkas nuatsileka nuo kitų kolonijų.

Dar žada surengti didelį vakarą del Sv. Kazimiero Newory Vėlybų.

del naujų vargonų. Tais dvi savaites, kas vakarą Aušros Vartų saleje.

Moteryų Sąjunga sujudo prie darbo. Sako naujų narių rašos. Darbininkų Sąjunga gražiai gyvuoja. Tik nariai nebėrai randę ant susirinkimų. Būt gerai, kad patje nariai rinktos ir naujų atstovų.

Susirinkimas turi narių 50 gerai užsimokėjusių, bet ant susirinkimo sunku sukvieci.

Jaunimas labai gerai gyvuoja, ypač vyčiai. Turi narių 60, cho-ry ir baseball teama.

Federacijos skyriaus rodo nėra. Pagaidejama, kad būtų.

Teipgi Sveto Kazimiero Remėjų Draugijos skyrius reikalingas. Reikia.

WESTFIELD, MASS.

Aukos Klaidėjimams.

Kun. K. A. Vaisys \$2.00
Ignas Valakas \$2.00
P. Cvikas \$2.00
B. Daltvinkas \$2.00
S. Miuniga \$2.00
A. Alinskas \$2.00

Po \$1.00: A. Atkočaitis, A. Švilpa, E. Gilius, A. Šapovis, J. Barckas, A. Lebuskas, A. Bernadišius, A. Atkočaitis, T. Orntas, A. Segidus, W. Lingaitienė, C. Dvareckas, J. Gienė, J. Balacenis, P. Bernadišius, J. Lingaitis, V. Jankus, C. Barysas, J. Galilūsis, A. Jockas, J. Urvaitis, J. Galvickis, K. V. Masaitis, J. G. Gegužis, J. Mickus, A. Dvareckas, J. Baranauskas, V. Minkelis, S. Damkoskas, T. Sakalaukas, P. Kazlauskas, T. Kisinas, P. Mickus, K. Soderas, G. Kundrotas, A. Jonaitis, A. Poškus, B. Beikšienė, M. Mikaliois, T. Juškelis, O. Brindza, T. Butkus, S. Danielius, A. Mamitas, J. Alinskas, M. Jutkevičia, P. Mausauskas, A. Jegelavičia, K. Jutkevičia, V. Jegelavičia, U. Amburleivičia, V. Švilka, J. Klarijašienė.

Po \$0.50: A. Surekus, V. Gediminas, J. Vilkauskas, A. Kalėda, G. Gerasas, O. Atkočaitienė, F. Atkočaitienė.

Viso \$68.50.

Rašt. A. Radzevičius.

NEWTON UPPER FALLS, MASS.

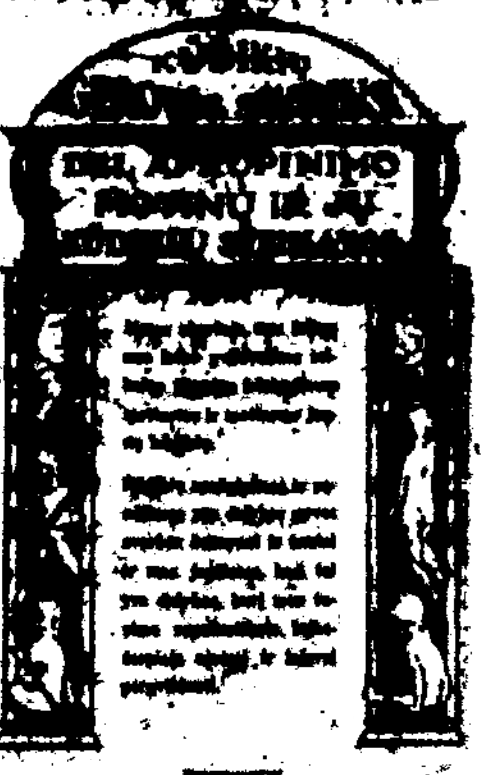
Valių mokykla.

Atsimančia pėnyra kovo 16 d. šia prasidės lietuvių kalbos pamokos lietuvių berniokiams ir mergaitėms. Pamokos bus Sacco-Lo-well kompanijos dykai suteikiamoj vietoj prie tos kompanijos sa-pu. Pamokos prasidės lygiai 6 val. vak. ir tęsė pora valandų. Mokytojas atvyks iš Bostono. Mokulimas niekam, nieko nekainuos. Visi tėvai atsiskaitė savo vaikus nuo 7 ir aukščiau metų amžiaus ir lietuvių kalbos pamokas. Valiai teatsineša popieros ir po pašelį. Rengėjai.

WORCESTER, MASS.

Blaiviniukų knygynas.

Čia vietinė Blaiviniukų dra-gui savo labai didelį knygyną, kuris randasi pobažnytinėje svetainėje. Bet tas knygynas Worcesterio lietuviams mažai yra žinomas ir tik maža dalis lietuvių tuomi knygyną naudoja, išimant blaiviniukus. Čia turin pažymėti, kad šis knygynas visiems lengvai prieinamas. Pirmąs reikėjo skaitytojams mokoti \$1.00 kaučios arba apdraudos, o kitas doli-eris už skaitymą ir už tpos pinigų galejo pasiviekti knygy-koles kam patinka. Tai-gi šie metai mokesčiai sumužuta iki 50 centų, reikia \$1.00 kaučios, o už skaitymą knygy 50 centų ir meta. Norėdami gauti kitą knygy, gali at-mauyti. Blaiviniukai gamin, velti, tik \$1.00 kaučios. Knygygas galima gauti kožną nedėdienį, tuojau po mšparų, kur mlay kny-ginai taploms vėsdos potarvus. Knygygas yra M. Bakytė ir J. Tautis. Tai-gi, gerbiamieji, pasi-naudokite progą, nes knygygas teni naudingos ir moksliškos. Teni randasi keli šimtai vėsdos rašlų.

STRAIPSNIS II.

MOTINŲ MIRTINUMAS.

Iptai kas is mūsų tikrai įsivaizduoja kaip kudių gimdymas yra pavojingas gyvybei. 1916 metais mes netekome Amerikoje maždaug 16000 motinų nuo priežastų susijusių su kudių gimdymu, ir beveik visos to galimo buvo išvengti. Gimdyne karštesnė su dūdelėmis mirties priežastis, o ji pavojingiausia pelnia is užsėdimo nuo pelniavimų ar patarnautų rankų motinos švelnų.

Is 150 atvejų gimdyne viena motina netenka gyvybę, vienas kudiš is kiekvienų gimdymų gimusių netenka na del 6 savaičių. O mirtis atkasnos buvo vienas vyras is penkioesimtis aktyvni dalyvavusių.

PIRM. ATSIKAITANT KODIKUL.

Pirm, negu kudiš atels yra neautentiškas kiekvienai motinai sekanti daly-ku.

1. Pastarimas su gerai išlaisty gydytoju: pilnas kuno išegaminavimas, imant ir pilvo išuiteravimą ir daktar analizą šlapimo.

2. Maistingas valgis su gausintu pienu.

3. Nureguliuojamas perdidelis augimo svarys, dažnai pasiveriant ir su-mažinant krūmolo ir cukrus dalį valgiuose.

4. Užtektinai skystinų, kaip pieno ir audros.

5. Nureguliuojamas vidurių užkietė-jimas, jei galima vieną maistą, be gyduolių.

6. Kasdien reikia maudyti, kad praktaviškas gerai elgt.

7. Priežiūra danti.

8. Užtektinai palio ir miego.

9. Dirbti reikia neperverti ir mams-tintis be nuovargio.

10. Reikia nešioti tinkamas drapa-nas ir tinkamai atslėsti.

11. Kasdien pavalkšioti ore ir gerai išvėdinti miegamuosius.

ISLAIVINTA PRIEŽIURA LAIKE GIMDYMO.

Išlaivinta priežiūra reikalinga geram gimdymui reikalauja ypatingo mokini-mo ir yra atskira eilė su gausios dalis. Ge-lausios choragos nėra per gerai, jei žmogus kenčia nuo maulaus kojos ar apendicito. Gabus vėlybimas yra pavojingumas svyrus drangai galvų vaistai. "Tai-gi, ar gyvybė ir busianti sveikata motinos ir valko maulšpelno geriausio gydytojo ir slaugytojos prie-žiūros, kuri tik galima gauti."

Toms motinoms, kurios turi kudiški, bet negali jų krūtimis peuti, yra stipriai rekomenduojamas vartoti Borden's Eagle Pieną del būkutes. Tai yra pulkiausis pienas ir gryniausias cukrus moksliškai sumaišytas ir pereinatas. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris paduodavo stiprias kojas ir sveik-tus kūnus. Jis kudiški galina augti svarys bėgy, yra reikalinga del sveikatos ir normališko. Jis yra rekomenduojamas gydytojui per 65 metų del jo augstos kokybės. Motinos atkas del jo normališki kudiški nuolatos auga ir stiprūs su Eagle Pienu. Jei nežinat, kaip vartoti Eagle Pieną, tai iš-kiptų kupona paskelbimo, kuris teša mūsų laikrasty ir pasiųsk jį į The Borden Company, o jį tau pėsišs visai dy-kai pamokimui tavo kalboje kaip pe-nėit tavo kudiški ir kitokios svarbos literatūros apie prižiūrą vaikų ir su-ve.

Perakautyk kas savaitę šilnos atsi-jeimus ir pasiūsk atsiųsti.

NEWARK, N. J.

Iškilmingai apvalkčioje švento Kazimiero šventė.

Kovo 4-tą dieną Sv. Kazimiero šventė vietos lietuvių iškilmingai apvalkčiojo. Kun. I. Kelmelis vietos klebonas, pažnyčiojo prie Sv. Kazimiero altorė šv. Mėlis ir pasukė atitinkamą pamokslą. Pa-haigoje is suklydo paragoni publi-liką, kad vakaro iškilmingai susi-rinkty į Sv. Jurgio Drėjos svetai-nę, kur A. L. R. K. Federacijos S-tas skyrius surengė tam vakarui įvairų programą.

Tud atimty, alanda vakaro publikos prisitint į svetainę skai-tingai. Vakaro vedėdij atida-rilas susirinkimą. Sv. Cecilijos cho-ras po vadovystės S. Daunoro su-glejo Lietuvos mišros gleimę ir išlaivavo kėlę.

melis, vietas klebonas. Pulkiai nupiešt apie Sv. Kazimierą, Lie-tuvos globėją. M. Pranasas de-klamavo ilgą ir dar šiek tiek ne-girdėtą deklamaciją, kuri uživa-dina "Ilgama." Nekurie jos punktai buvo publikai labai graudi-ngi, kad nekuriem ir asara is akių išpuolė. Toliaus kalbėjo Paštos Fondo ir Federacijos rašt. K. Krūminskas iš Brooklyno, N. Y., kuris gražiai nupiešt apie Sv. Ka-zimiero Sesery Vianolyną Chica-goje. Po jo kalbos buvo rinkimas aukų del Sv. Kazimiero Sesery Vianolynų Chicagoje.

Po \$5.00 aukavo Sv. Rožančiaus Drėja, B. Vaiskevičiūtė, B. Vaiske-vičienė, P. Radzevičienė, K. Sar-kienė \$2.00.

Po \$1.00: A. Palulienė, O. Vaiskelniūtė, M. Arbūsauskiene, I. Matulienė, K. Krūminskas, M. Navaras, K. Vajkas, J. Šerėlis, M. Groblauskienė, P. Butkus, Amb. Daukys, A. Kazlas, J. Ju-čius, P. Elsieka, J. Bačkus, O. Štapienė, St. Daunoras, J. Gvaz-daitis, J. Daukys, J. Daukys.

pardavimui savo knygetes ir pa-kaikavo \$1.20. Viso aukų surink-ta \$68.72. Vietos išlaidų buvo \$3.50.

Po rinkimo aukų dar buvo įvairių deklamacijų. Deklamavo p-lė E. Dvareckitė, V. Vingitė, B. Augimūtė, Elena Ponelintė, J. Račkutė. Paskutinį punktą pro-gramo išplėdė jaunamiečių choras po vadovystės S. Daunoro su įvai-riomis dainomis ir Lietuvos imnu.

Čia dar turime pažymėti ir tar-ti padėkos žodžius Sv. Cecilijos ir t. t. padėkos chorams, o ypač jų vadovui gerb. Stanislovui Dauno-riui, kuris dėjo didžiausią trisus, kad išlaugty ir sustiprinti dalis judėjimą. Su gerb. S. Daunoro pagalba šandie jau abu chorai rengiasi prakalbų, o nariams į įsirašymą ir malsų prisidėjimą, tauri didžios padėkos ir atsidav-pagarbos žodžius.

MANCHESTER, N. H.

Pasėmė Sv. Kazimiero Drėja.

Lietuvių apie 100 šeimynų. Tu-ri kėlę katalikiškų draugijų. Žmonės ramaus būdo, kultūringi ir labai malonūs. Čia visai nėra lietuvių kunigo. Lietuviai pri-klauso prie Katedros parapijos ir vaikus leidžia į sesery mokyklą. Išantėjimas čia didelis. A. Ki-utis ir kiti vietos veikėjai 11 d. kovo surengė prakalbas. Žmonių nedang buvo. Po metų bedarbės labai gerai parėmė švento Ka-zimiero draugiją ir taip: amžinuo-ju nariu įsirašė Juozapas V. Ki-žnis ir įmokėjo \$35, metiniais na-riais įsirašė is sumokėjo po \$2.00: A. Kikutis, A. Kemšis, J. Kijū-kas, J. Olkavickienė, M. Zaremble-nė, Pr. Vainiskis, P. Bernotas, V. Bernotaitė, J. Svetikas, V. Stun-gaila, M. Budienė, A. Staugas, A. Trakimienė, K. Tvarijonienė, K. Staugienė, M. Zubaitienė, Step. Bačulovičienė. Išsteigė Sv. Kaz. Drėjos skyrius. Pirmininku iš-rinktas Aloks. Kikutis, vice-pirm. — Step. Mačulovičienė, rašt. — J. Svetikas, išd. — K. Staugienė, katalikiškos spaudos agitatoriai: Jnoz. Pišiklas, K. Tvarijonienė ir M. Zaremblenė. Skyrius pagelbės įsirašyti į Sv. Kaz. Drėją ir užsi-saktyti laikraščių, malonėkite jo.

patarnavimu pasinaudoti. Amf. nariui J. Mėlinui už mil-žinišką paramą katalikiškos ap-gados, A. Kijūckis ir vėlybų už ap-remimą prakalbų, o nariams į įsirašymą ir malsų prisidėjimą, tauri didžios padėkos ir atsidav-pagarbos žodžius.

Kun. P. Kijūckis.
50 W. 6th St., S. Boston, Mass.

HARTFORD, CONN.

Medang vakarėlis.

Vas. 21 d. per paskutinį mėn. tautiško susirinkimo klymas vo surengta prakalbos. Švelni Venciušienė. Surinko \$27 su cas-tais. Nei tiek nebuč surinkę, jei neusipratę katalikai nebūty pri-sidėję.

Už svetaing užmokėjus \$20 m-žai kas liko ponutai. Tik kaly-nė lėkas tepadangs. Katalikams patartina daugiau skatyt laik-raščių. Tada neinaudoty laisva-davai.

K. J. Jankauskas.

ZEMDIRBYSTOS ŽINIOS.

Federal Farm Loan Ban-kai per paskutinius metus davė fermeriams 74,955 pa-skolas, kurios sudaro apie 224 milijonus dolerių. Tai rodo, kaip sako Bankų val-dyba, kad nauja sistema prigyja ir inpa nešti grajų vaisių. Farm Loan Bondai per praėjusius metus, par-duota už 278 milijonus dole-rių.

I Motinas Lietuves Amerikoje

Apie septynioliosdešimt penki metai atgal, Gail Borden, tyrėjas ir ekspertas maisto dalykuose, pradėjo studijuoti pieno klausimą. Jis pamatė, kad nėra maisto svarbesnio, kaip geras pienas; ir kad visas priklausio nuo pieno kokybės.

Po kelių metų studijos ir eksperimentavimo, jis su-urado toki pieną ir pavadino jį Eagle Pienu. Ir nuo tos dienos iki šiol Eagle Pienas buvo vienas iš di-džiausių maistų, kurie išauklėjo milijonus kudių ir stiprius ir sveikus vaikus.

Eagle Pienas yra gryniausias šviežias ūkio pienas su-maišytas su grynu cukrum ir įleistas į sanitarus kenus po to kaip didžiūma vandens tapo prasišlanta. Jei negali išdyti savo kudiško, pabandyk Eagle Pieną. Jį rekomenduoja gydytojai iš visų dešio-jo grynumo. Jis lengvai suviršinamas.

Idant žinotumėte kaip vartoti Borden's Eagle Pieną, savo kudiško penėjime, mes esame atpausindę jūų kalboje pamokimū kaip jį prirengti kudiškams vi-sų amžių. Jei nori gauti šitų pamokimū, išpildyk žemian esantį kuponą ir pasiųsk jį mums šiandien. Eagle Pieną paduoda geresnėsios grosernės ir deli-katesių krautuvės.

THE BORDEN COMPANY

Borden Building, New York.

KUPONAS

Pasųskit kokios literatūros norit.

MATTINIMO KUDIKŲ

KNYGA KNYGA

Vardas .....

Adresas .....

VIETINĖS ŽINIOS

SV. KAZIMIERO DR-JOS SKYRIUS VEIKIA.

Štai katalikiškos spaudos agitatorė Adelė Varžinskaitė prašė vėl 2 amžinųjų sv. Kaz. Dr-jos nariu, būtent: 1) Veroniką Šukienę \$35.00 ir 2) K. P. (prašė negarsinti) \$35. Didžiai gerb. katalikiškos spaudos remėjams ir užrašytojai reikiu didžios padėkos ir pagarbos žodžius.

Kun. P. Kaščiukas.
50 W. 6th Street,
South Boston, Mass.

EXTRA SUSIRINKIMAS

Dr. ja Sv. Kazimiero R. K. Šaučia ekstra susirinkimą kovo 15 d. 7:30 val. vakare, parap. salėje 492 E. Seventh St., So. Bostone. Priešastis tai mirtis napiro Prano Pliaskos. Susirinkite kuokaitingiausios.

A. Jannsonis,
Prof. Rašt.

B-VĖS SEIMAS.

Pereitą utarninką, kovo 13 d., parapilios salėje ant 7 St. įvyko Lietuvių Prekybos B-vės šerininų seimas. Šerininų dalyvavo pusėsimas būrys. Buvo išduota B-vės atskaita, direktoriai išdavė raportus ir po to bė ypatingų nutarimų išrinkta tyris direktoriai. Šiame seime išrinkti A. Vaisiškis, P. Gudas ir p-lė Marvytė Nivinskaitė. Terminas buvo nepasibaigęs J. Romatui, V. Stulpinui ir J. E. Karosui. V. Stulpinas, atvykęs seimui iš Chicago, išvažiavo atgal sereidėj.

Rep.

SUEIKITE VISI.

Sv. Jono Ev. Dr-jos susirinkimas bus kovo 18 d. parapilios salėje ant 7 st. 2 val. po pietų. Visi nariai privalo prisibūti. Nauji nariai bus priimami už pusę įstojo. Pasinaudokite.

Valdyba.

LENKŲ LAIMEJIMAS.

"Keleivio" burdingierius "Kuryer Codzienny" gali džiaugtis laimejimu. Tame lenkų laikraštyje nuo seniai skelbiamas lietuvių tautininkai kaip va: Dr. Puskunigis, "Tėvynės" bendradarbis Žuravell, adv. Dimša. Dabar į "Keleivio" burdingieriaus "Kuryer Codzienny" kampelį įlindo ir Bagočius. Pasiskelbė taip: F. J. Bagočius-Bogaczewski, prysisagly advokat.

VISI PATENKINTI SV. KAZIMIERO DR-JOS KNYGOMIS.

Štai garsios lietuvių kolonijos Montello, Mass. atgais:

"Sv. Kazimiero Dr-jos skyrius gavo knygą iš Kau-no. Visi nariai yra užgandinti šiomis knygomis. Savo susirinkime nutarė paisyti padėkų gerb. kun. P. Kaščiukui už tokią gražią dovaną, teipgi prisirašė maitinį narys T. Poška, kuris žada būti amžinas."

Taip ruo Montello, Mass.

gina visus narius, mane, o dar labiau mūsų visų brangią ir naudingą įstaigą, Sv. Kazimiero Dr-ją Kaune. Dėkingas veikliam Montello's skyriui, malonečiau, kad ir kiti skyriai šiame dalyke atsilieptų.

Kun. P. Kaščiukas.

ISIGYKITE

Lietuvos Įstatymus. Sistematiškas įstatymų instrukcijų ir įstatymų rinkinys. Surinko teisininkas A. Merkis, redagavo Vyriausiojo ribunolo Pirmininkas A. Kriščiūnaitis. 1031 puslapyje telpa 18 skyrių. Skaitytos ras Lietuvos konstituciją, apie pilietinę, Steigiamąjį Seimą, valdžią, apskelbimų sienas, viešinius ir miltelį, kareivystės pareigas, mokėjimus, rekvizicijas, maitus, malkus, vardus ir pavardes, nuosavybę, žemės tvarkymą, paskolas, prekybą, pašta, teismus, kariuomenę, ir daug kitų svarbių įstatymų.

Taipgi telpa dokumentai arba tarptautinės sutartys tarp Lietuvos ir Rusijos ir kitų šalių. "Balgalo" svarbi ir naudinga knyga. Kaina \$1.50.

Palydovas. Geriausias ir pigiausias vadovas kelionėje. Šioje knygoje rasite Lietuvos atgijimo ir vystymosi istoriją, kaip Lietuva dabar valdoma, visų Lietuvos miestelių adresus, pašto skyrių adresus, Lietuvos Atstovybių višose šalyse adresus, visų šalių konsulių vardus ir adresus, Kauno miesto planą, didelį sulankstomą Lietuvos ŽEMELAI ir daug kitų naudingų patarimų. Apdaryta tvirtais drobės apdarais ir tinkama visur. Kaina 50c.

Teisų Vadovas ir Patarėjas. 137 puslapiuose skaitytos ras daug svarbių ir reikalingų legalinių nuodėmių ir pavyzdžių be ko ne vienas šiandienai negali apsieiti.

Jeigu norite turėti pasiekimą visame kame, tai apsiprašinkite nors paviršutiniškai su šios šalies įstatymais. Turėdami savo namuose tą knygą sutapsite daug pinigų ir laiko. Nereikės dėti mažmožio kreiptis pas ADVOKATĄ. Įsigyk ją dabar. Kaina 50c.

"DARBININKAS"

366 Broadway, Boston 27, Mass

FRANCIJA IŠPEJA DANIJĄ.

Berlinas. — Kaip praneša socialdemokratų žinių agentūra, Francijos premieras Poincare pasiuntė notą Danijos valdžiai, kad Francija vargiai gali skaityti Danijos priemonę maitinimui Vokietijos vaikų kaip ženkla Danijos neutraliteto.

Šita pranešama kartu su žiniomis, kad Danijos socialistai nutarė maitinti 10,000 vaikų iš Ruhr'o distrikto per tris mėnesius, vietoj pirmiau nutartų maitinti 1,000 vaikų.

RUHR'O SĖLPIMO FONDAS.

Berlinas. — Laikraštis Tagblatt sako, kad Ruhr Sėlpimo fondas dabar siekia virš 10,000,000 markių. Pusiau oficialiniai pareiškėta, kad 3,500,000,000 popierinių markių gauta iš Austrijos, Brazilijos, Argentinos, Čili, Meksikos ir Japonijos.

A. L. E. K. FEDERACIJOS N. A. APSKRIČIO VALDYBA.

Dvas. Vadas—Kun. V. Tackinas, V. J. Kudickas, pirm., 37 Franklin Street, Norwood, Mass.
M. M. Kamandulis, red., 20 W. 3rd St.

FRANCUZAI TRUKDO AMERIKONAMS.

Berlinas. — Amerikos prekių yra labai trukdoma Ruhr'o krašte. Amerikos ambasados Berline ir Paryžiuje yra užverstos Amerikos kompanijų skundais. Tie skundai yra siunčiami Washingtonui. Kompanijos skundžiasi, kad jos negali išgauti prekių iš Ruhr'o krašto delei francūzų uždėtų 40% taksų ir paurisios transportacijos.

Dažylai, šilkai, chemikalai, mašinos, pirštėnės ir bavehios ir vinių gaminių sudaro didžiulį sutrukdytų siuntinių. Sutrukdytas išsiuntimas net ir tų prekių, kurios buvo užsakytos ir užkurtas užmokėta dar prieš francūzų okupaciją. Vokiečiai fabrikantai atsisako mokėti taksus francūzams, nes jie sako, kad jei jie tai padarytų, tai Vokietijos valdžia juos nubaustų už šalies išdavystę.

Amerikos kompanijų fabrikų veikimas okupacijos zonoje irgi yra labai sutrukdytas.

ANGLAI PYKSTA.

Londonas. — Anglijos pirkliai Koelne pakeltas saukšmas prieš francūzų-belgų munitų rubežius apie Anglijos okupacijos zoną, darosi vis didesnis ir platesnis. Skundžiamasi, kad atkirtimas anglų susisiekimo su vokiečiais visai atkrito Anglijos prekybą nuo Vokietijos. Anglai pikliai atnaujinio savo protestą, nurodę, kad francūzai stengiasi priversti stačiai blokadą prieš anglus.

Anglijos ir Francijos okupacijos kareivių santykiai yra irgi gana blogi.

New York. — Vakar nuo plaučių uždegimo pasimirė

čia paskilbęs neurologas Dr. William Leszynsky, kuris pirmas pradėjo skelbti, kad kava kenkia žmonių nervams. Mirė būdamas 63 m. amžiaus.

"TURTO NORMA"

Knygutė yra didelio formato (5x10) 68 pusl., popierus viršelais.

Kaina tikrai 45 centai. Agentams nuleidžiama 40%. Reikalauskite pas:

"DARBININKAS"

366 Broadway, Boston 27, Mass.

RAŠYK AIŠKIAI

Rašyk aiškiai, kad kiekvienas gautų perskaityti. Ranka rašyti išsivysuomet perskaityti, nes ne kiekvienas ranka rašyti išsivysuomet perskaityti arba ne kiekvienas moka aiškiai parašyti.

Rašyk aiškiai, kad kiekvienas gautų perskaityti. Ranka rašyti išsivysuomet perskaityti, nes ne kiekvienas ranka rašyti išsivysuomet perskaityti arba ne kiekvienas moka aiškiai parašyti.

A. F. KNEIKYS
306 E. 2nd St., Boston 27, Mass.
Kamandulis galia kreiptis į Lietuvos Prekybos Bendrovę ofis 411 Broadway, Boston 27, Mass.

SKAITYTŲJŲ KAMPĖLIS.

KIEKVIENAS PO SAVO

Šliakys, "Sandaros" reaktorius 10 No. "Sandaros" sako, kad p. Čarneckis tik klerikalų atstovas. Kuo šliakys tų sakinį paimatų? Girdi p. p. Slezavičienė ir Vencienė pareikalavo nuo p. Čarneckio kad išleistų įstatymą Amerikos lietuviams priverstinai aukant priešikybiniams įstaigoms. Atsiskaičius Lietuvos atstovui p. Čarneckii tų daryti, šliakys apšaukė jį klerikalų atstovu. Mes nei kiek nesistebime, kad tos moterės reikalavo nuo p. Čarneckio to, ko iškiol nei vienas nereikalavo iš Lietuvos pribuvėlių aukarinių. Ar-gi jau jį laisvamaniai Amerikoj teip nusigyrvenot, kad jūs visi Lietuvoj ir Amerikoj nepažįjat tokią mažą įstaigėlę užlaikyt be katalikų paramos. Mes katalikai išsiburdavojom šimtus bažnyčių, tiek pat mokyklų, o kiek kitokių labdarinių įstaigų. Tą viską mes patys palaikom be laisvamaninių malonės. Ir dą kiek Lietuvos reikalams aukojam, bonus Lietuvos pilkom, vieni katalikai aukosidabro vajui aukavo ir tt. ir tt. O jūs laisvamaniai vieną mažiuokę įstaigėlę turit ir tos nepažįjat užlaikyt ir bėgat pas Lietuvos atstovą p. Čarneckį prašyt kad paragytų katalikus prisidėt palaikyt jims tą įstaigėlę.

Mes patirtume p. Šliakini ir visiems laisvamaniams: Jūs žvejojkit su savo bedieviška meškere po savo priedeli, o mes katalikai po savo.

Plaktukas.

POŽEMINIŲ GELEŽINKELIŲ KLAUSIMAS.

Chicago, Ill. — Požeminių geležinkelių Chicagoje klausimas palengva jau tikrai sprendžiamas.

Miesto finansinis komitetas šių metų biudžetan nutarė padėti pusterčio miliono požeminių geležinkelių pradžiai.

Ilgas laikas nežinota, kur imti tam reikalui pinigų. Daug kalbėta, daug tartasi, bet jokių pasekmių negauta.

Delfo finansinis komitetas nutarė tam darbui padaryti pradžią. Kuomet gi darbas bus pradėtas, tuomet ir reikalingi pinigai rasis.

Šie pusterčio miliono dolerių bus paimta iš transportacijos fondo, kuriame yra apie 30 milijonų dolerių.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

Geriausios Cigaretai

VELIKNES ATVIRUTES

TIK KĄ ATVENTOS IR LIETUVOS.

Stebėjimai gražios, šokių Amerikiečių nėra niekad turėję. Tautiškomis šokiomis, Velsų margučiais, Lietuviškais šokiškais ir linkėjimais. Piesas žymaus Lietuvos dailininko.

Sveikink savo gimines, draugus, pažįstamus, su lietuviškais, tautiškomis šokiškais.

Parsiduoda po 10c, 3 už 25c. Yra 5 rūšių. Velskos art. Šlyst užsakyti tuoj, kol dar yra. Pamatės neatsigrožet.

Pardavėjams-agentams duodama nuolaida.

Rašyk ar kreipkitės pas

FELIX A. ZALECKAS,
414 Broadway, Boston 27, Mass.

Paieškojimai

Ieškau savo sūnus Vladą, Lazarkevičiaus, kuris pilmuvas gyveno Chicagoje. Pradai atsiliepti: Lazarkevičienė, Viteniškiat, Maltų paštas, Lithuania.

Baltas Kėblis, Pakriojaus parapijos, šiaulių apskr., gyvenęs dabar Vokietijoje, ieško savo brolio Aleksandro Kėblio škeliauvos Amerikon 1912 metais į Baltimore, M. D. Kas žino, kur dabar gyvena Aleksandras Kėblis, yra prašomas pranešti šiuo adresu: Baltas Kėblis, Luebeck, Dusterquerstrasse 12, GERMANY.

AGOTA ŠMILINGAITĖ ieško ir prašo atsiliepti jos broliui Jonui 35 m., Juozo 30 m. ir Baltrusui 28, Smilgių, kurie yra Amerikoje ar Kanadoje. Paeina iš Plungės parapijos, Stanelių kaimo. Ji norėtų nors laišką nuo brolių sulaukti, bet pati neturi nei adreso nei jokios žinios apie brolius. Ji liko maža. Laikė karo išbėgo Rusijon. Sugrįžus išėjo norkės mokslo ir dabar dirba Kaune, Randojo Kryžiaus ligoninėje. Tėvai a. a. Juozapas ir Domicelė mirę. Sesuo Ona štekėjus valdo Alk. Tas žinias prisituntė ir prašė padeginti kun. A. Vilimas iš Kau-no.

Kun. P. Kaščiukas.

Paleikau savo draugą Kazimierą Burdavičiaus, paeina iš Vilniaus Rusijon, Trakų apskrityje, Oniško val. Gendavės sūduine. Kas apie jį žino arba jis pats melstis atsiliepti šiuo adresu:

LEONAS BLAZONIS
40 St. James Ave., Norwood, Mass. (15)

EXTRA!

NEPRALEISKITE PROGOS.

Ką tik atėjo iš Lietuvos siuntinys, Lietuvos Valstybės, Žemaičių, Gedimino, Vytanto ir Lietuvos senovės pilų ženklų.

Tie nepaprastai gražūs ženklai yra atvirlaikių formoje, kurių eina 40 į vieną sąsiuvinį. Kiekvienas mūnėtas ženklas, reiskia kokį nors atskirą mietą, pilį, apskrity, Lietuvių Valstybę ir kaip kuriuos mūsų tautos didvyrius. Štai tų istoriškų ženklių reikšmės:

1. Lietuvos ženkli.—Vytis.
2. Žemaičių ženkli.—Mėlis.
3. Gedimino ženkli.—Šaltgalis.
4. Vytanto ženkli.—Švydas.
5. Vilniaus.
6. Kauno.
7. Gardino.
8. Šiaulių.
9. Marijampolės.
10. Garliavos.
11. Telšiai.
12. Jurbarkas.
13. Viekšniai.
14. Arlaga.
15. Kėrnava.
16. Rokiškis.
17. Riešavas.
18. Alytus.
19. Radvila.
20. Akmenas.
21. Skirsnemunė.
22. Rasekalis.
23. Vilniaus.
24. Kalvarija.
25. Darsūnė.
26. Pėlia.
27. Šarvilis.
28. Riešai.
29. Raseiniai.
30. Šeduva.
31. Valčiupis.
32. Šilutė.
33. Kėdaičiai.
34. Mėlėgala.
35. Lyda.
36. Šalčiai.
37. Valčiupis.
38. Daugai.
39. Pėnagis.
40. Radvila.

Nelabai senai gavome naujų tų albumelių siuntinį ir gavę pigiau parduosime pigiau. Dabartinė jų kaina bus 65c. už vieną. Agentams duodame 50%. LDS. nariams 50c. Pinigus siųskite:—

"DARBININKAS"

Wilson, Pa. — S. A. Venokūno, meldžiu greit prisijusiti savo antrašų.

Kun. Kaščiukas.

50 6th St., So. Boston, Mass.

Telephone Hay Market 1942
ATDARA SUBATOR VAKARAIŠ
L. GOLOSOV COMPANY

MOTERŲ ir VYRŲ DRAPATŲ už pinigus ir ant imokėjimo.

Katlinių, Gėžnių, Sidabrinių dailių, Laikrodėlių, Rūkantių, Viktorijų ir tt. Labai prieinamos kainos.

39 WASHINGTON STREET
Antrojo lubos, Boston, Mass.

PARSIDUODA

KRAUTUVS GERĄ BIZNĮ DAIRO su ice cream, cigarets ir kėdėmis, su velsais naujais rakandais. Kurie norėdami piktai, yra tai geriausia piga išigyti piktai. Adresas: N. BLAZYS, 35 River St. West Lynn, Mass., neboli liet. svetainės.

PARSIDUODA CEVYRIŲ KRAUTUVS. Biznis išdirbtas per 10 metų. Priešastis pardavimo—saviniškas turi kitų biznį. Adresas: 74 Cambridge St., Cambridge, Mass. (15)

Senatvės delei parduoda arba gultu maitinti ant namo, savo gerai išgyventų 200 akėrų farmą su lankomis, gliciais, padarais ir gyvuliais. K. PRA NAITIS, Granby, Mass.

REIKALAUO GEROS SIUVETOS. Turi suprantą elektrinę siuvamą mąsiną vartoti. Mūsų krautuvėje yra liūnai pūkių keptuvė ir naujausias rūšių audinių. Visų pastatam kuokėjusia.

J. STOKSIENE
10 Millbury St., Worcester, Mass. (15)

VIESAS IŠPARDAVIMAS.

Mes esame pirke 122,000 porų Sv. Valso armijos Munson-tvirty Cevyky, didumo nuo 5/4 iki 12, kurie buvę tai didžiausis skaitlis padidinta užsakyti. Sv. Valstijų kontraktoriaus. Šie Cevykytai yra gvarantuoti 10 metų, tikros skuros, apšiva jų tamsiai ruda—su liežuviu nuo vandens ir dūkių apsaugojimui. Tikra jų vertė šių Cevyky yra \$6.00 pora. Bet mes tiek daug jų pirke, ir gavy pigiau, su time jums juos parduoti po \$2.95.

Prisistyk tikrą mietą ir mes pastįsime. Galėsite užmokėti pastoriui taopingus arba prisistyk money orderu. Jeigu Cevykytai pasirodys ne tokie kaip sakome, prisistyk atgal, o mes noriai sugrąžinsime pinigų.

NATIONAL BAY STATE SHOP COMPANY
295 Broadway, New York City.

DR. A. J. GORMAN

(GUMAUŠKAS)

DANTISTAS

705 Main St., Montello, Mass.

[Kampas Broad St.]

Tel. Brockton 5113-W.

DR. J. C. LANDZIUS

LIETUUVIS GYDYTOJAS IR

CHIRURGAS.

Gydo afrijas ir chroniškas ligas vyrių, moterų ir vaikų. Mūsų klinika kraujo apšildymas, šlapimo ir tt. savo laboratorijoj. Rūpinkite patarimus laiku, kitą gyvenimą. Adresas:

506 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Kampas G St. ir Broadway)
VALANDOS: 9-11, 2-4, 7-9

LIETUUVIS DANTISTAS

DR. M. V. CASPER

(KASPARAVIČIUS)

Laisvini perkelis ofis po No.

436 Broadway, So. Boston, Mass.

Ofisio Valandos:

Nuo 10 iki 12:30 ryte ir nuo 1:30

iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. vak.

Ofisio uždarytas subotas vakarais

ir nedėlionia.

16 Metų South Boston

DR. H. S. STONE

AKIŲ SPECIALISTAS

80% W. BROADWAY

VALANDOS: Nuo 9 v. iki 7 v. vak.

536 Broadway, So. Boston.

Tel. So. Boston 270

J. MACDONELL, M.D.

Galingas specialistas ir Neurologas.

Ofisio Valandos:

Rytas iki 9 val. Po pietų nuo 1-4

Vakaras nuo 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.

SV. JONO EV. BL. PASELFINIS

DEAUGYSTES VALDYBOS

ADRESAI.

PIRMININKAS — J. L. Petrauskas,

232 Gold St., So. Boston, Mass.

VICE-PIRM. — Kazys Ambrozus,

402 E. 7th St., So. Boston, Mass.

PROT. RAŠT. — Karolis Jankunas,

282 Gold St., So. Boston, Mass.

PIN. RASTININKAS — J. Svaigdis,

171 W. 5th St., So. Boston, Mass.

CASIERIUS — A. Naujėdinas,

885 E. Broadway, So. Boston, Mass.

JARNALKA — J. Zalkis,

7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Jausmija laiko susirinkimus kas trečią

nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2-ą val.

po pietų Sv. Petro parapijos salėj, 49,

d. Seventh St., South Boston, Mass.

SV. KAZIMIERO R. K. DR. J.

SOUTH BOSTON, MASS.

VALDYBOS ANTRAŠAI.

PIRMININKAS — Vl. Paulauskas,

90 B Street, So. Boston, Mass.

VICE-PIRM. — J. Juraša,

440 E. 6th St., So. Boston, Mass.

PROT. RAŠT. — A. Jankūnas,

1420 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

PIN. RAŠT. — K. Kiklis,

423 E. 8th St., So. Boston, Mass.

VIRMININKAS — J. Svaigdis,

171 W. 5th St., So. Boston, Mass.

VICE-PIRM. — P. Leandis,

885 E. Broadway, So. Boston, Mass.

DRAUGIJOS atlaides reikale —

386 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko 2-ą

nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2-ą val.